

RAZLIKOVNI RJEČNICI

Ivo Pranjković

Hrvatski su jezikoslovci, a i drugi javni djelatnici od definitivnog uobličavanja standardnog jezika do danas osjećali potrebu da upozore na to kako između hrvatskog i srpskog književnog jezika postoje, osobito na leksičkoj razini brojne razlike. To je na određeni način došlo do izražaja čak i u *Jezičnom savjetniku* vukovca T. Maretića iz 1925. godine iako on te razlike drži “nevoljama današnjega književnog jezika”. Na srpskoj strani tradicija je, u prvom redu iz političkih razloga, bila posve obrnuta. Srpski su jezikoslovci temu hrvatsko-srpskih razlika ne samo svjesno zaobilazili nego su i one koji su na te razlike povremeno upozoravali proglašavali *cepačima* jezika, pa i neprijateljima jugoslavenske zajednice. Stoga su se npr. u zajednički radenim priručnicima srpski i hrvatski elementi navodili *đuture*, a nikada se nisu navodili podaci o tome koji su od njih svojstveni jednom, a koji drugom tipu standarda (usp. npr. *Novosadski pravopis* ili *Rječnik dviju matica*).

Pa ipak, prvi tekst posebno posvećen toj problematici, napisao je srpski jezikoslovac, Crnogorac Radosav Bošković (čuo sam da je kasnije zbog njega imao priličnih problema). Bio je to članak *O leksičkoj i stilskoj diferencijaciji srpskoga i hrvatskoga književnog jezika* (Naš jezik III, Beograd 1935, str. 277–282; pretisnuto u knjizi *Odabrani članci i rasprave*, Titograd 1978, str. 45–48). Iako nedvosmisleno unitaristički inspiriran (ističe kako vrijeme “na sreću ruši ono što je stvorila vekovna političko-kulturna izolacija srpskog i hrvatskog dela našega naroda”), Bošković je u tom članku uglavnom korektan pa priznaje čak i to da je “diferencijacija književnog jezika beogradskog i zagrebačkog književnog područja (...) danas gotov fakat”. Navodi zatim povelik broj primjera, uglavnom na leksičkoj razini (npr. urota-zavera, zdvojnost-očajanje, vlak-voz, uvjet-uslov, obnašati-vršiti, dojam-utisak itd.). Bošković također konstatira da Hrvati u relativno velikom broju slučajeva upotrebljavaju domaću riječ (ili bar onu koju oni smatraju domaćom) ondje gdje je u Srba uobičajena tudica (npr. pristojba-taksa, tvrtka-firma, pohrana-depozit, glazba-muzika, streljivo-municija, brojka-cifra, ljekarna-apoteka, tisak-štampa itd.). Spominje također da se Hrvati služe jednom riječju tamo gdje Srbi upotrebljavaju ceo sintaksički izraz (npr. vozilo-prevozno

sredstvo, kitničarnica-galanterijska radnja, dragulj-dragi kamen, paromlin-parni mlin, sastojina-sastavni deo itd.). Nakraju ipak predbacuje Hrvatima što su previše skloni “leksičkom terminisanju” te kaže da “bi beogradsko književno područje teško moglo skrojiti jezičke *lepote* kao što su” npr. zatezni, rukoljub, poguban, nestadnik, možebitan, lisnica, glazbenik, čimbenik, skladištar itd.

Drugi put se fenomenom razlikovnosti izravno pozabavio Julije Benešić dvije godine kasnije (1937) u svojoj *Gramatici hrvatskoga ili srpskoga jezika* (*Gramatyka języka chorwackiego czyli serbskiego*, Warszawa 1937) namijenjenoj Poljacima. On naime toj gramatici dodaje i razlikovni rječnik s oko 1300 riječi smatrajući da će takav rječnik biti dobrodošao prevoditeljima. Zbog tog rječnika *Gramatiku* je vrlo oštro napao Aleksandar Belić (*Naš jezik*, 1940) proglašavajući Benešića, između ostalog, i kradljivcem srpskih riječi. Taj će napad poslije rata (1951) iskoristiti poznati literarni i kulturni komesar Tanasije Mladenović dabi već sedamdesetogodišnjeg Benešića optužio kako se odavno “našao na istoj liniji s frankovcima i frankovštinom”.

Iste godine kad Belić napada Benešićevu *Gramatiku* izlazi u Zagrebu prvi pravi i dosad svakako najpoznatiji razlikovni rječnik pod naslovom *Razlike između hrvatskoga i srpskoga književnog jezika* (1940) Krune Krstića i Petra Guberine s oko 4500 riječi. Za taj rječnik može se reći da je, unatoč nekim pretjerivanjima i nepreciznostima, čak i s današnjeg stajališta aktualna, vrijedna i leksikografski sasvim solidno zasnovana knjižica. U vrijeme kad se pojavila doživjela je nekoliko izrazito pozitivnih, ali i izrazito negativnih ocjena. Unitaristi su je naime žestoko napali kao tipičan primjer hrvatskog jezičnog secesionizma. Zanimljivo je da je bila krajnje zazorna i u NDH jer za vrhovnike ustaške jezične politike očito nije bila dovoljno radikalna (čuo sam, doduše, da je bila naručena od Kominterne, ali ne znam ima li u tome istine).

Do pojave sljedećeg razlikovnika trebalo je čekati pola stoljeća. Tada se naime pojavila relativno zanimljiva, ali leksikografski i uopće koncepcijski posve nekonsistentna knjižica beogradskog *kazalištarca* Jovana Cirilova pod naslovom *Hrvatsko-srpski rječnik inačica – Srpsko-hrvatski rečnik varijanti*. Naravno, ni Cirilovna pobuda za pisanje te knjižice nije bila da obavijesti zainteresirane o objektivnim razlikama između srpskoga i hrvatskoga leksika, nego, naprotiv, kako on sam ističe u predgovoru, “da pospeši osmozu između varijanti” koja “traje od kada je štokavski izgovor postao književni jezik Hrvata i Srba”.

Nadalje, prošle se godine pojavila dosad daleko najopsežnija publikacija ova- ga tipa. Bio je to *Razlikovni rječnik srpskog i hrvatskog jezika* nedavno prom- inulog umirovljenog prevodioca, lektora i korektora Vladimira Brodnjaka, koji obaseže čak 632 stranice velikog formata. Riječ je o vrijednom, zanimljivom i neobičnom djelu, ali i djelu kojemu se, baš sa stajališta razlikovnosti, mogu

uputiti i neki relevantni prigovori.

Dobra je strana *Rječnika* već i to što je plod dugogodišnjeg marljivog i samozatajnog rada kojega je rezultat zapanjujuće golema grada koja može poslužiti kao bogato vrelo za buduće jezikoslovne i leksikografske raščlambe.

Dobroga ima i u tome što je lijeva (srpska) strana krcata vrlo rijetkim, zastarjelim, regionalnim, novotvorbenim (nerijetko i tzv. autorskim) leksemima. Po tome je ovaj rječnik značajan prinos proučavanju prije svega srpskog jezičnog blaga, npr. andrkva (rotkva), antrz (sotona), cuckoš (veliko dijete), črednik (dežurni), hoćan (spreman), jedanak (odmah), jestojska (jelo), krcan (debeli svat, koji iz mladoženjine kuće donosi meso za svadbu), lecna (malo), lišma (narocito), loncije (skitnica) itd.

Originalno je, ali i nepraktično, i to što nad velikim brojem natuknica stoje male brojke (od 1 do 22) koje se objašnjavaju na poleđini prednje strane korica (objašnjava se npr. je li riječ samo o srpskoj ili i o hrvatskoj riječi, je li u pitanju historizam, arhaizam, regionalizam, žargonizam i sl.). Međutim, koliko god takav način opisa bio nepraktičan, brojke su u ovom rječniku toliko važne da bi on bez njih bio neupotrebljiv.

Ovako neobičnoj, nepraktičnoj, ali i originalnoj koncepciji *Rječnika* glavni je razlog činjenica što je on prvotno bio zamišljen kao svojevrsni savjetnik za čitanje srpskih, u prvom redu književnoumjetničkih tekstova. Autor je stoga svjesno težio da opiše što veći broj nepoznatih, neobičnih, pa i posve egzotičnih riječi. Nije stoga čudno da je gradu crpio mahom iz starijih (većim dijelom između 1822. i 1880. godine) ili po čemu drugome neobičnih tekstova. Rad na tom nesuđenom savjetniku započeo je Brodnjak odmah iza rata, kad je još bilo aktualno tzv. avnojevsko rješenje jezičnog pitanja po kojem su hrvatski i srpski smatrani posebnim jezicima. Međutim, od toga se rješenja, kao što je poznato, ubrzo odustalo, pa savjetnik naravno nije mogao biti objavljen, ali je Brodnjak ostao uporan, skupljao je i dalje gradu, mijenjao manje ili više prvotnu koncepciju te dočekaao realizaciju svoga projekta nakon gotovo pola stoljeća.

Od prigovora koje ovom *Rječniku* valja uputiti naročito bih izdvojio jedan koji je vezan za činjenicu što se na lijevoj (srpskoj) strani našao velik broj leksema koji su svojstveni samo komunikaciji nepismenih ili polupismenih. Vjerujem doduše da je i takve riječi Brodnjak nalazio u svome korpusu, ali bez sumnje u tekstovima iz razdoblja kad srpski jezik još nije bio normiran, npr. aprajben /?/ (olupati tijesto), arfa, artilerija, bioskopdžija, brežljebović, čela (pčela), činica (zdjela), čerčica, danuti (dahnuti), delfinsko proročište, delikvencija, izdikati, jesnaf, konakčija (čak se kogdžija upućuje na konakčija), leb itd.

Poseban problem u *Rječniku* predstavlja tretman turcizama (što na neki način priznaje i autor u predgovoru). Kad se *Rječnik* prelista nameće se naime

dojam kao da su svi turcizmi neodvojivi dio srpskog leksika, a da ih u hrvatskome uopće i nema. Čini mi se da je autor vodio premalo računa o tome da postoje bar četiri različite skupine orijentalizama od kojih je svaka u različitu odnosu prema hrvatskom i prema srpskom jeziku.

Prvu skupinu činili bi orijentalizmi kojima se označuju islamske i muslimanske specifičnosti, vezane primjerice za način života, kulturu, povijest, svjetonazor, religiju i sl., pa ih nije trebalo navoditi bez obzira na to što se u srpskom standardu mogu eventualno češće susresti. Takvi su primjerice: abdest, beg, čauš, ćepenak, derviš, dimije, dizdar, dženaza, ferman, imam, kadija itd.

Drugi tip orijentalizama jesu oni koji su i u srpskom i u hrvatskom standardu posve obični te se više i ne osjećaju posudenicama ili čak nemaju ni (pravih) zamjena, npr. bakar, barjak, budala, čakšire, česma, čarape, džezva, fučija, kajgana, kajmak, kaldrma itd.

Treći tip orijentalizama u hrvatskom je standardu doduše stilski obilježen kao regionalan, ali je proširen u organskim govorima cijeloga štokavskog područja, gdje je nerijetko i posve neutralan, npr. aždaha, amidža, avlija, čaršija, čebe, ćošak, ćuprija, daidža, fukara, insan, jaran, kapija, komšija itd.

I napokon, četvrti tip turcizama mogao bi se svrstati u tzv. egzotizme i/ili historizme, tj. posudenice s izrazito malom frekvencijom u jeziku primaocu. Takve riječi nisu karakteristične ni za hrvatski ni za srpski standard, a baš takvih Brodnjak navodi veliki broj, npr. arđija (skladište), azab (muka), bair (brijeg), baksum (tobože), česma (sječa), fahiša (prostitutka), jagrzast (rid), kazaz (svilar), kazma (trnokop) itd.

Nadalje, katkada su riječi i/ili oblici na lijevoj strani toliko neobični da je teško povjerovati kako ih je Brodnjak mogao naći zabilježene u bilo kojem tekstu iz bilo kojega vremena, npr. bebeći (dječji), bezdelica (besposlica), čestitovanje, dosuljati se (dokliziti), došmitati (dovući se), jasnuti (očitovati se), krakatilo (krakonja), lećaiv (pjegav), librast (neutovljiv) itd.

U razlikovnom rječniku nisu trebali naći mjesta ni nazivi za religijske odnosno kulturološke pojmove pravoslavne provenijencije jer oni i u hrvatskom jednako glase, npr. egzarh, episkop, hrisovulja, iguman, ikonostas, jerej, kaluder, ktitor, litija itd.

Osim toga, Brodnjak navodi i vrlo velik broj rusko(crkveno)slavizama koji nisu razlikovno relevantni jer se ni u srpskom standardu odavno ne upotrebljavaju, bar ne izvan pravoslavne liturgije, npr. arajstvo (veselje), bespolezan, bezbožestvo, bezvremje, čerez, čest (gust, zbijen), čislenje (aritmetika), čudestvije, dviženije, izvestije, jastije (jelo) itd.

Mnoge riječi iz živih europskih jezika (posebno iz njemačkog, engleskog i francuskog) podjednako su frekventne i u hrvatskom i u srpskom razgovornom

stilu odnosno tzv. supstandardu, npr. auspuh, blamirati se, blic, blinker, faliti, falš, felga, filovati, gajba, gelender, geler, input, karburator, krofna, kuplung itd., a određen broj takvih riječi podjednako je rijedak i u jednom i u drugom, npr. aufpruh (suharak), bižutje (draguljar), zajgnis (svjedodžba), cukerbeker (slastičar), garson, konoser (poznavalac), liphaber (ljubavnik) itd.

Neke riječi, osobito posuđenice, navedene na lijevoj strani kao specifičnosti srpskog jezika puno su češće, uglavnom kao regionalizmi, u hrvatskim krajevima, npr. aldomaš, fela (u kajkavskim), čatrnja (npr. u Hercegovini), dodoš, dilkoš, gazda (u Slavoniji) itd.

Štoviše, zanimljivo je da su među srbizme svrstane i neke riječi koje se upotrebljavaju gotovo isključivo u Katoličkoj crkvi, npr. egzorta ili ferula.

Iznijet ću napokon i nekoliko pojedinačnih primjedbi i zapažnja:

Dimaniti teško da će biti "pušiti, jako dimiti". Bit će da je riječ o turcizmu divaniti ("govoriti, razgovarati"), koji se u tekstovima što ih je ekscerpirao Brodnjak mogao javiti i u obliku dimaniti.

(H)erav ne znači "razrok, škiljav", nego "kriv, nagnut, hrom, šepav".

Galatiti ne znači "prljati, poganiti", kao što navodi Brodnjak, nego "dići haljinu" (npr. kad se ide preko vode) tako da se vidi (pre)visoko.

Iskasapiti se na hrvatski prevodi, između ostalog, kao "razmesariti", ali to bi prije moralo značiti "učiniti da tko ne bude više nesar" (usp. razvojačiti, raspopiti i sl.).

Glagoli isplivati (stazu) i ispoštovati (rok) smatraju se srbizmima. Pitanje je međutim zašto. Umjesto isplivati nudi se preplivati, ali to naprosto nije isto. Preplivati "znači prijeći plivajući određenu vodenu površinu", a isplivati znači "obaviti radnju plivanja od početka do kraja". Zato se npr. nikako ne može reći: *Preplivao je svjetski rekord*, nego samo *Isplivao je svjetski rekord*. Kad je riječ o glagolu ispoštovati, može se doduše reći da je novijega postanija, ali su razlozi njegova javljanja jasni i lako objašnjivi. Naime, glagol poštovati označuje (trajan) odnos prema kome ili čemu, pa se gotovo isključivo rabi kao nesvršen (iako je formalno dvovidan). Kad međutim znači držati se dogovorenog od početka dokraja, onda se javlja i izrazita potreba da se perfektivizira, a za to je i inače tipičan predmetak iz- (usp. pričati-ispričati, gubiti-izgubiti, peći-ispeći, birati-izabrati itd.).

Jarma neće biti srdžba (srdžba je jara), nego je i to turcizam koji znači krupno mljeveno žito, prekrupa.

Kobacati se ne znači kopkati, dupkati, nego koprcati se, bacati se po tlu (npr. od bola).

Navest ću još nekoliko prijevoda za koje se mora reći da su u najmanju ruku

neobični: budža je npr. penis, činiti je rešetati, dizav (?) je uspravljiv, domar je ukućanin, fiks-ideja je prisilna ideja, fizički je tvorno, frka je u hrvatskom prhanje (ptica), a u srpskom strka, gozben (?) je gostoljubiv, isporučilac je dobavljač, izmicauz je odlazi!, ljubavski (?) je ljubavni itd.

Pravopisne i tiskarske pogreške nisu česte (osim onih namjernih u lijevom stupcu), ali ima i njih, npr. cijevčica (pod crvka), čerpič (mjesto ćerpič), za natuknicu eksces piše da je podrijetlom iz grčkog, kračina (mjesto kračina) itd.

Međutim unatoč svim ovim i drugim mogućim prigovorima, unatoč ponešto zbrkanoj i nedosljedno provedenoj leksikografskoj koncepciji, unatoč čak i činjenici što to u nekom strožem smislu riječi i nije razlikovni rječnik, nego prije rječnik (srpskih) egzotizama i stranih riječi (naročito orijentalizama), treba reći da Brodnjakov rječnik zaslužuje ozbiljnu pažnju stručne javnosti, i to prije svega zbog obilja leksičkog materijala, a i zbog velikog broja uspješnih opisa i razlikovne i eksplikativne naravi. Svima onima međutim koji u njemu traže (samo) normativističke savjete ili propise treba preporučiti maksimalan oprez i strpljivost u konsultiranju objašnjenja što se navode pod brojevima. Samo se pod tim uvjetima naime Brodnjakova knjiga može smatrati relativno pouzdanim razlikovnim rječnikom odnosno normativnim srpsko-hrvatskim leksičkim savjetnikom. Onima međutim koji taj rječnik budu *čitali* tako da sve ono što se nalazi na lijevoj strani smatraju srpskim, a ne (i) hrvatskim to će djelo, bojim se, više štetiti nego koristiti.

Ubrzo nakon Brodnjakova pojavio se i rječnik pod naslovom *Razlike između hrvatskoga i srpskoga jezika* (vlastita naklada, 1991, str. 143) I. B. Šamije i D. Lukačića. Ta je knjižica međutim toliko leksikografski, lingvistički i gotovo u svakom drugom pogledu nepismena i nakaradna da ne zaslužuje bilo kakav ozbiljniji osvrt. Za ovu priliku bit će stoga dovoljno navesti samo nekoliko bisera: u tom se rječniku primjerice dušek prevodi kao jastuk, tašna kao mošnjja, motiv kao uzrok, statistika kao državopis, totalitarizam kao nasilništvo, snajper kao točnostrijelka, igračka kao igralica, turizam kao odmoridba, moratorij kao obustavidba, memorija kao pamtilo, laboratorij kao pokusionica, ordinacija kao pregledište itd.

I napokon, zadnja u nizu publikacija koje bi se mogle smatrati razlikovnim rječnikom jest *Jezični priručnik* (Zagreb 1992, str. 348) što ga je nedavno objavila Služba za razvoj i izobrazbu Hrvatske televizije, a autor joj je stručni suradnik u toj službi Marijan Krmpotić. Knjiga se sastoji od dva dijela: prvi je svojevrsna, uglavnom posve laički koncipirana srpsko-hrvatska kontrastivna gramatika normativnog tipa, a drugi srpsko-hrvatski rječnik.

Treba reći da je knjiga zamišljena prilično ambiciozno te da njezin autor nije (posve) neupućen u jezikoslovnu i pravopisnu problematiku. Štoviše, neke je

karakteristične razlike između srpskog i hrvatskog standarda prikazao jednostavno, sažeto, pa i pregledno, npr. inačice tipa milion-milijun, Sofokle-Sofoklo, so-sol, Vavilon-Babilon, kedar-cedar, avgust-august, hemija-kemija, kalijum-kalij, finansije-financije, opšti-opći, dečiji-dječji, subjekat-subjekt, poliglota-poliglot, bokser-boksač, studentkinja-studentica, fonema-fonem, Ona će da kuva - Ona će kuhati, itd.

Popisima takvih inačica prethode pravila (ili "pravila") koja su na prvi pogled vrlo jednostavna i pristupačna. Neka bi od tih pravila možda mogla biti čak i prihvatljiva i/ili bi se mogla opravdavati time da je knjiga namijenjena u prvom redu nestručnjacima, ali je glavna nevolja u tome što nakon pravila slijede primjeri od kojih mnogi ni po kojim kriterijima ne idu skupa. Evo primjerice jednog takvog pravila: "U nekim riječima srpski ima *e*, gdje hrvatski ima *i*" (14), a zatim slijede primjeri: beleška-bilješka, medecine (stoji zapravo, valjda omaškom, medicina i na lijevoj strani), koleba-koliba, pomerni-pomičan (?!), preklane-preklani, stalež-stališ i sl.

Slično je tome i pravilo pod brojem 34, koje glasi: "U skladu s hrvatskim glasovnim zakonom (sic!) hrvatski jezik, za razliku od srpskog, izbjegava gdje god može umetanje samoglasnika u suglasničke skupine" (37), a zatim se nižu primjeri tipa dečiji-dječji, drugačije-drukčije, gamizati-gmizati, obaveza-obveza, sabir-zbroj (?!), sagrejati-zgrijati, sakrušiti-skršiti (?!), varganj-vrganj, zamotak-smotak, zapat (?)-zapt itd.

Još se gore stvari događaju kad se Krmpotić upušta u lingvistički zahtjevnija objašnjenja. Tako je npr. sljedeće *pravilo* posve nesuvislo i nebulozno: "Pridjevi u određenom liku imaju posebnu pridjevsku sklonidbu koja je slična sklonidbi zamjenica. Po toj pridjevskoj sklonidbi sklanjaju se i pridjevi u neodređenom liku, izim u 1, 2, 3, 4 i 6 padežu jednine muškog roda i 2, 3 i 6 padežu jednine srednjeg roda kad dobivaju nastavke imeničke sklonidbe..." (70).

O čemu je zapravo riječ, pokazat će i sljedeći citat u kojem se iznosi posve netočna tvrdnja o uporabi pasiva u hrvatskom odnosno u srpskom standardnom jeziku: "Za razliku od hrvatskog u srpsko

m se pasiv rabi često, čak i onda kad se može i smije imenovati vršitelj radnje, tako da je u srpskom gotovo svaka druga rečenica u pasivu, a vršitelj radnje izriče se frazom *od strane*" (82).

Sljedeće na što valja upozoriti, a što, kao što se vidjelo, vrijedi dijelom i za Brodnjakov rječnik (kojim se uostalom Krmpotić obilato služio), jest da je srpska (lijeva) strana svjesno karikirana. U njoj ima vrlo velik broj lokalizama, arhaizama, žargonizama, izmišljenih riječi te pravopisno nekorektnih oblika. Evo samo nekoliko primjera: taoc, zaseok (19), arfa, eljda (22), ladan, melj (hmelj), ujati (hujati), vatati (23), orgulja, jasla (65), namečati (198), šenica (288), teda-

negda (napokon–295), tužioštvo (300), ubezeknut (301), vodenica za kafu (sic! 322) itd.

I napokon, u sam rječnik (113–337) uvršteno je u lijevi stupac, koji sadrži riječi što im po autorovu sudu nije mjesto u hrvatskom novinarstvu (111), mnoštvo riječi za koje bi se u najmanju ruku teško mogli naći razlozi nepripadanja hrvatskome leksiku. Takve su primjerice:

adresa (hrv. prebivalište)	grudnjak (hrv. prsluk)
aleja	gužva
beskonačnost	hitan
besparica (hrv. neimaština /?/)	hladovina
braništvo	isključivo
bruka	izdajnik
crtanj	izdanje
čudesan (hrv. čudan /?/)	izuzetak
čudovište	jačina
čuven	kamion
ćaskati	kćerka, klima
daktilografija	korice
deklinacija	krajnost
desetogodišnji (hrv. destgodišnji)	lisnica (i to je eto <i>srbizam</i> , a vidjeli smo što o njemu veli Bošković)
dodatak	ljigav
domaći	mada
dopasti se	maglovit
doprinos (hrv. prinos, namet)	masa
dopunski (hrv. doknadni)	mobilan
dovoljan	mušterija
drugačije	nacija
đavao	napad (hrv. napadaj)
feljton	naseliti
fotočelija (hrv. fotoosjetilo)	nauštrb
galama	nazad
geodezija	nedoumica
gimnastičar (hrv. gombač)	nehat
gmizati (hrv. gmaziti /?/)	neobuven (hrv. bos /?/)
godišnjica	nezbrinut (hrv. neopskrbljen)
gradnja	novina
gramatički	obaveza
greška	

oblačnost	prirediti
oblast	prisutan
obrada	privesti
očajan	privreda
odnos (hrv. odnošaj)	prozorski (hrv. prozorni /?/)
odnosni (hrv. dotični)	razonoda
odrednica	redakcija
odužiti	ručak
oglas (hrv. objava)	sahrana
okolina	sekta
opasan	slučajnost (hrv. slučaj)
oproštaj	stalan
osnivanje	stanovište
park	statistika (hrv. brojidba)
parnica	stezati
pažnja	stolica
pepeljara (hrv. pepeonik)	stražnji
plan	student (hrv. sveučilištarac)
podrška	stvarno
pogibelj (hrv. je pogibao)	sumnja
ali se opasnost prevodi kao pogibelj)	svojstvo
policija	treptaj
ponekad	trezven (hrv. trijezan)
ponovo	truba (hrv. trublja)
pored	tužba
postuman (hrv. bi)	tvrditi
navodno	ubrzati
trebalo biti posthuman /?/)	ukras
posvema	unazad
povlačenje	upotreba
površina (hrv. ploština)	uputnica
pozadi	usamljen
požuriti	usluga, utvara
prase	velesila (hrv. velevlast)
praživotinje (hrv. praživi /?/)	veza
predgovor	violina
pretežno	vrelina
prethodno	zaista
pretres	zajam
pripravnik (hrv. vježbenik)	zarada (hrv. zaslužba)
	zatvor (hrv. uze).

Popis ovih riječi kojima “nije mjesto u hrvatskom novinarstvu” (a koji je namjerno nešto podulji) mislim da ne zaslužuje nikakva komentara. Uostalom, da Krmpotić nisu jasni ni njegovi vlastiti kriteriji, ako ih uopće ima, pokazat ću na dva primjera: nadržilekar mu je hrv. nazoviliječnik (197), a samo četiri stranice dalje nazovilekar je nadržiliječnik (201); usklik je u hrvatskome uzvik (311), ali uzvičnik je uskličnik (315).

O fenomenu razlikovnosti moglo bi se — zaključno — reći sljedeće: prirodna je potreba da se o razlikama između hrvatskog i srpskog jezika, posebice leksika, obavijeste svi oni koje to iz bilo kojih razloga zanima. To naravno uključuje i objavljivanje razlikovnih rječnika kao savjetodavno-normativnih priručnika. Problem je međutim u tome što je to jedan od najosjetljivijih i najkompleksnijih jezikoslovnih poslova. Stoga nije ni čudno što ga se, s izuzetkom P. Guberine, nisu laćali kompetentniji jezikoslovci. Od komentiranih razlikovnika svakako je najtemeljitiiji i u razlikovnom smislu najpotpuniji Brodnjakov, ali se i on, zbog brojnih manjkavosti o kojima je bilo riječi, može smatrati tek osnovicom i izvištem jednog takvog priručnika. Brodnjakov *Rječnik* trebalo bi stoga temeljito preraditi: ukloniti iz njega egzotizme, historizme, *nepismenizme*, (autorske) neologizme te izrazite arhaizme i lokalizme jer razlikovni rječnik, pogotovo ako pretendira na to da bude (i) standardološki priručnik, nije tumač neobičnih i nepoznatih riječi, nego, kako bi rekao Cirilov, rječnik hrvatsko-srpskih inačica. S druge strane, opis pojedinih natuknica trebalo bi leksikografski znatno potpunije i dosljednije zasnovati, posebice s funkcionalnostilističkog gledišta, jer ono što je u jednom funkcionalnom stilu, ili npr. u terminologiji, obilježeno kao srbizam ne mora to biti i u svim drugim funkcionalnim stilovima hrvatskoga standardnog jezika.